

S. Sayısı : 96

Şeker istihlâk vergisine dair 1718 ve 3107 sayılı kanunlara ek kanun lâiyhası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1914)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı:6/4767

30 . XII . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Şeker istihlâk vergisine ait 1718 ve 3101 sayılı kanunlara ek olarak Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 30 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâiyhası

Memleket şeker istihsalâtının bu sene elli bin tona kadar düşmesi ve geçen seneden müdevver stokların sarfedilmiş olması sebebiyle istihlâkin tahdidi zarureti karşısında Hükümetçe 2/18940 sayılı ve 14 . XI . 1942 tarihli kararnameye bağlı koordinasyon heyeti kararına tevfi kanun fabrikalarda şeker satış fiyatlarının küp şeker için 500, kristal için 480 kuruş olarak tesbitine, şu kadar ki Hükümetçe 2/18887 ve 2/18952 numaralı kararnamelerle mer'iyete konulan talimatnameler hükmüne göre kendilerine gıda maddeleri dağıtılacak memur, müstahdem, mütekait ve ailelerine tevzi olunacak şeker ile müstahsillere prim olarak verilecek şeker fiyatlarının 140 ve 120 kuruş olarak tahdidine lüzum görülmüş, fiyatın yükselmesinden mütevellit farkın şeker şirketi tarafından Ziraat bankasında Millî korunma kanununun muaddel 29 neu maddesine göre açılan fona yatırılması, şekerin maliyet unsurlarındaki tereffüden mütevellit ve İktisat vekâletince tesbit edilecek farkların İcra Vekilleri Heyeti kararıyle şeker şirketine fondan ödenmesi bu kararname icabından bulunmuştur.

Bundan başka 10 . XI . 1942 tarihli ve 2/18941 sayılı kararname ile kabul edilmiş olan 401 sayılı koordinasyon kararına göre, 1942 kampanyası için; pancar fiyatlarına kiloda 2 kuruş zam yapılması müstahsillere getirecekleri pancarın % 1 'ine kadar prim olarak şeker verilmesi, pancar zammından mütevellit farkın fondan şeker şirketine ödenmesi, prim olarak verilecek şeker bedellerinin şirket hesabına masraf kaydedilmesi Hükümetçe kabul edilmiştir.

Bu suretle şeker satış fiyatlarıyla pancar mubayaa bedellerinde hâsıl olan değişikliğin ve köylüye prim olarak verilecek paranın baliğine göre Hazineye kalması lâzımgelen vergi miktarının tâyin ve tahsili, şirkete terettüp eden hususların tesbiti icabetmekle buna göre bir kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Şeker istihlâk resmine ait 1718 numaralı kanunla, istihsal miktarına nazaran vergiyi gösteren 3101 numaralı kanundaki esas hükümler mahfuz tutularak, bu lâiyhanın birinci maddesiyle bugünkü satış fiyatlarına göre 1942 senesi ve müteakıf senelere ait vergi miktarı, üçüncü maddeyle memur ve müstahsillere tenzilâtli fiyatla verilecek şekerden mütevellit vergi farkı tâyin olunmuş, dördüncü madde ile âtiyen fevkalâde haller icabı olarak şeker maliyet fiyatlarındaki muhtemel tezayüdün ne suretle karşılanacağı gösterilmiş, şeker fiyatlarının artmasıyle glikoz is-

tihlâk vergisine yapılması lâzımgelen zammın, iptidai maddesi ve istihsal maliyetindeki temevvüçlere göre miktarı tâyin ve tadil edilebilmek üzere İera Vekilleri Heyetince tesbiti imkân ve salâhiyeti istenilmiştir.

Muvakkat maddelerde, **kararnamelere göre** Ziraat bankasında şeker stoklarından **toplanan ve şeker şirketince bankaya verilmiş olan mebalığın** Hazineye devrini temin eden hükümler konulmuş, ve müteakıf hükümlerle meriyetten kaldırılması lüzumlu görülen kanun ve maddelerine işaret olunmuştur.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Esas No. 1/914

Karar No. 11

11 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

Şeker ve glikozdan alınan istihlâk vergisine ait 3101 sayılı kanuna ek olarak Maliye vekâleti tarafından hazırlanıp İera Vekilleri Heyetince 30 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyile birlikte Encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maliye vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve mütalâa olundu.

Mucip sebeplerde ileri sürülen mütalâalara ve verilen izahlara göre kanun lâyihası heyeti umumiyesi itibariyle kabule şayan görülmüştür.

Lâyiha ihtiva ettiği hükümler itibariyle şeker ve glikozdan alınacak istihlâk vergisine ait bulunan 3101 numaralı kanuna ek bir kanun olduğundan kanun başlığında ona göre değişiklik yapılmıştır.

3101 sayılı kaunun birinci maddesinde yazılı tezyit veya tenzile ait hüküm konulmakla konmuş olan ve beş kuruştan ibaret bulunan istihlâk vergisi aşlı hakkında tatbik edilebilecek bir hükümdür. Şekerden alınan istihlâk resmine bilâhara muhtelif kanunlarla yapılan zamlara şümulü bulunmadığı gibi bugüne kadar olan tatbikat da bu merkezde olduğundan birinci maddenin son fıkrası zait görülmüş ve tatbikat itibariyle tereddüt ve teşevvüşü mucip olabileceği mütalea olunarak tayıy edilmiştir.

İkinci maddede yazılı olan gümrük kapısındaki maliyetleriyle ibaresi teknik bir tabir olması ve tatbikatta tereddüt husule getirebileceği mütalâaniyle aynı maksadın ticari bir tabir olan sıf

fiyatla denmek suretiyle ifade olunması ve sıf tâbirine giremeyecek olan ve limanda ihtiyar edilecek bazı masrafların da açıkta kalmaması için ayrıca dizbarko masrafı yapılmış ise bunun da ilâve olunacağıın metinde ifadesi Encümen ekseriyetiyle muvafık görülmüştür. Rize mebusu Fuad Sirmen tarafından, bundan evvel şeker istihlâk vergisine yapılan zamlara ait kanunlarda aynen (Gümrük kapısındaki maliyetleri) ibaresi kullanılmış olmasına ve bu ibareye tatbikatta bugüne kadar muayyen bir mâna verilerek ona göre hareket edilmiş bulunmasına binaen ileride herhangi bir değişik muameleye mahâl vermemek için bundan evvelki kanunlarda da kabul edilmiş olan gümrük kapısındaki maliyetleriyle ibaresinin Hükümet teklifinde olduğu gibi aynen kabulü muvafık olacağı mütalâasında bulunulmuştur.

Üçüncü maddedeki talimatnamesine tevfiikan kelimeleri yerine kanunların verdiği salâhiyetlere dayanarak denilmesi uygun görülerek madde o şekilde düzeltilmiştir.

Beşinci maddede glikozdan alınacak olan munzam istihlâk resminin miktarını tâyin salâhiyetinin Hükümete bırakılması Encümenimizce tecviz edilmemiş ve bu miktarın kanunda tesbit edilmesi zaruri görülmüştür. Alınan izahattan sonra bu miktarın kilo başına 155 kuruş olmasında Hükümetle Encümen mutabık kalmış ve madde o şekilde düzeltilmiştir.

Şeker ve glikozdan bu kanun hükümlerine göre alınacak olan munzam istihlâk vergilerinin

indirilmesine lüzum hâsıl olduğu takdirde Hükümetçe bunun yeni bir kanun çıkmasına intizar edilmeksizin yapılabilmesi halin icaplarına uygun görülmüş ve bu sebeple dört ve beşinci maddelere konulan hükümlerle şeker ve glikozdan olmaçak olan munzam istihlâk vergilerinin miktarını indirmeğe İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetli kılınmıştır. Ancak bu takdirde keyfiyetin üç ay içinde Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz edilmesi esası kabul edilerek bu hususu temin için yeni bir madde tanzim edilmiştir.

Glikozdan alınmakta olan istihlâk resmine yapılacak zam miktarı bu kanunda tesbit edilmiş olduğundan ellerinde yüz kilodan fazla glikoz bulunanların beyanname vermelerine ve bunlardan munzam vergi farkının ne suretle alınacağına dair bir hüküm de muvakkat maddeler arasına ayrı bir madde olarak konulmuştur.

4225 numaralı kanunun beşinci maddesiyle kabul edilmiş olan kimsesiz çocuklara, muhtaç kimselere bedelsiz şeker verilmesini teminen her

sene Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti bütçesine tahsisat konulmasına dair olan esasın muhafazası muvafık görülerek ilgadan bâhis olan 7 nei maddede ona göre değişiklik yapılmıştır.

Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisat En. Rs.	M. M.	Kâtip
Giresun	Rize	Bilecik
<i>İ. Sabuncu</i>	<i>Fuad Sirmen</i>	<i>K. Gülek</i>
Ankara	Denizli	Edirne
<i>M. Eriş</i>	<i>Tahir Berkay</i>	<i>T. Göksel</i>
Erzincan	Eskişehir	Gaziantep
<i>S. Başotaç</i>	<i>Emin Sazak</i>	<i>N. Pazarbaşı</i>
İstanbul	İzmir	Kars
<i>A. Daver</i>	<i>Benal Arıman</i>	<i>K. Arıklı</i>
Kastamonu	Konya	Konya
<i>M. Celâl Bayar</i>	<i>H. Dikmen</i>	<i>Kâzım Okay</i>
Manisa	Niğde	Zonguldak
<i>F. Kurdoğlu</i>	<i>Dr. R. F. Talay</i>	<i>H. Karabacak</i>

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/914

Karar No. 13

11 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

Şeker ve glikozdan alınan istihlâk vergisine ait 3101 sayılı kanuna ek olarak Maliye vekilliği tarafından hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 30 . XII . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzının kararlaştırıldığı Başvekilliğin 6/4767 ve 30 . XII . 1942 tarihli tezkeresinde bildirilen kanun lâyihasıyla mucip sebepler mazbatası İktisat encümeninin bu husustaki mazbatasıyla birlikte havale edilmiş olduğu encümenimizde Maliye vekilliği vasıtalı vergiler umum müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha kabule şayan görülerek İktisat encümeninin tadilleri bir madde müstesna olarak aynen tasvip edildi.

Bahse mevzu maddeye gelince: İktisat encümeni, Hükümetçe dış memleketlerden getirilecek veya getirilecek şekerlerin ithal mevkillerinde sıf fiyatla Türkiye şeker fabrikaları Anonim şirketine devrolunmasını muvafık

görmüşsede şeker istihlâk vergisine evvelece yapılan zamlara ait kanunlarda, Hükümet teklifinde olduğu gibi, bu şekerlerin ithal mevkillerinde gümrük kapısındaki maliyetleriyle fabrikalara devrinin - taamülü tağyir mahiyetinde görülmemesini teminen - Hükümetçe teklif olunduğu veçhile kabulü daha uygun görülmüş ve bu maddenin aynen kabulü cihetine gidilmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi Yüksek Reislikten rica olunur.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Tokad
<i>A. Bayındır</i>	<i>Nasuhî Baydar</i>	<i>C. Kovalı</i>
Bursa	İzmir	Kastamonu
<i>Dr. G. Kahraman</i>	<i>K. Dursun</i>	<i>H. Dicle</i>
Kayseri	Kırşehir	Kırşehir
<i>Ö. Faşeroğlu</i>	<i>İ. Özkan</i>	<i>M. Seyfeli</i>
	Malatya	
	<i>M. Nedim</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 59

Esas No. 1/914

14 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

Şeker ve glikozdan alınan istihlâk vergisi hakkındaki 3101 sayılı kanuna ek olarak Maliye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 30 . XII . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 6/4767 sayılı ve 30 . XII . 1942 tarihli tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ve mucip sebepleri İktisat ve Maliye encümenleri mazbatalarıyla birlikte Encümenimize havale buyurulmakla İktisat vekili ve Maliye vekilliği Vasıtalı vergiler umum müdürü hazır oldukları halde Encümenimizde müzakere edildi.

Mucip sebeplerde ileri sürülen mütalâalara ve Encümende verilen izahlara göre kanun lâyihası heyeti umumiyesi itibarıyla kabule şayan görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci maddenin müzakeresinde şeker fiyatlarının arttırılmasından sonra bazı mahallerde şeker bulunamaması vaziyeti üzerinde tevakkuf edilmiş ve Encümende verilen izahatta, bir taraftan belediyelerce tâyin olunan perakende satış fiyatlarında bayilere az kâr bırakılmış olmasının, bir yandan da fevkalâde haller dolayısıyla nakliyat işlerinde husule gelen teahhurların buna sebep olduğu beyan edilmiş ise de bayiler tarafından şekerle yatırılacak sermaye miktarının, fiyat tezayüdü dolayısıyla artmış olmasının da bu vaziyette âmil olduğu Encümende cereyan eden müzakerelerde ileri sürülmüş ve Türkiye Şeker fabrikaları Türk anonim şirketi tarafından uzak yerlerde bayilikler ihdası temenni edilmiştir. Bayilere gönderilen şekerlere ait verginin, şekerler fabrikalardan çıkarıldığı tarihte tahakkuk ettirilmeyerek bayilere satıldığı tarihte tahakkuk ettirildiği takdirde Encümen temennisinin husulü mümkün olabileceği anlaşılacak Hükümetçe de bu tarzı tahakkuka muvafakat edilmiş olduğundan lâyihaya bunu temin edecek bir hüküm ilâve edilmesi muvafık görülerek İktisat encümeninin birinci maddesi bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

İkinci madde hakkında Maliye encümenince

ileri sürülen mütalâalara Encümenimizce de iştirak olunarak mezkûr madde Hükümetin teklifi ve üçüncü madde İktisat encümeninin tadili veg-hile kabul olunmuştur.

Şeker fiyatlarının arttırılmasının şeker istihlâkine yapacağı tesirler ve fiyat arttırılmadan beklenen gayenin elde edilemeyeceği üzerinde ehemmiyetle tevakkuf eden Encümenimiz, yapılan uzun müzakerelerden sonra, Hükümetçe arttırılan fiyatların eldeki lâyiha kanuniyet iktisap ettiği takdirde sabitleştirilmiş olacağını ve ileride görülecek iktisadi ve malî zaruretler karşısında fiyatların indirilmesine tevessül edilmek istenildiği takdirde bunun yeni bir kanunla vergi miktarları tenzil edilmeden icrası mümkün olamayacağını ve bunun tahakkukuna kadar, şekerin yüksek fiyatla satılmasına devam edilmesi zarureti karşısında kalınacağını nazara alarak Hükümetçe icabı hâle göre fiyat indirilebilmesini mümkün kılmak maksadıyla, dördüncü maddeye, satış fiyatlarının indirilmesine zaruret görüldüğü takdirde dahi vergi miktarlarından tenzilât yapmak salâhiyetinin İcra Vekillerine verilmesini faydalı telâkki etmiş ve lâyihanın dördüncü maddesini bu yolda bir hüküm ilâvesiyle kabul eylemiştir.

İktisat encümeninin beşinci maddesi, ufak bir ibare düzeltilmesiyle ve altıncı maddesi de aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın müzakeresi sırasında, Hükümetçe, şeker ambalâj fiyatlarının halihâzır vaziyet dolayısıyla çok mütebeddil bir mahiyet aldığı ve istihlâk vergisinin tahakkukuna esas tutulan siklete ambalâj sıklığının dahil edilmesi, satış, fiyatları üzerinde mühim tesirler husule getireceği beyan edilerek bu kanunun devamı müddetince vergilerin safi sıklık üzerinden hesap ve tahakkuk ettirilmesi yolunda bir hükmün lâyihaya ilâvesi teklif edilmiş, vâkı izahat encümenimizce de muvafık görülerek lâyihaya yedinci madde ile bu maksadı temin edecek bir hüküm konulmuştur.

1718 sayılı kanunun yedinci maddesi hükümünün, Muamele vergisinde 4290 sayılı kanunla kabul edildiği veçhile, fevkalâde hallerin devamı müddetince tatbik olunmamasını teminen tanzim edilmiş olan Hükümetin yedinci maddesi, aynı mahiyette bulunan 2785 sayılı kanunun dördüncü maddesinin de tatbik olunmaması hükmü ilâve edilmek suretiyle sekizinci madde olarak kabul olunmuştur.

Hükümetin muvakkat birinci maddesi aynen kabul edilmiştir. Muvakkat ikinci ve üçüncü maddelerin hükümleri yekdiğerleriyle alâkalı ve bir birini itmam eder mahiyette görülmüş ve fiyat farklarından elde edilecek hasılat ile 1942 yılı pancar mubayaa fiyatlarına zammolunan iki kuruşun tutarını karşılamaya imkân hâsıl olamayacağı Hükümetçe verilen izahattan anlaşılarak, geri kalan miktarın da fiyat arttırıldığı tarihte fabrikalarda bulunan şeker stoklarından alınacak vergi ile karşılanması yolunda Hükümetçe teklif edilen tarzı tesviye Encümenimizce de muvafık görülerek ikinci ve üçüncü muvakkat maddeler ikinci muvakkat madde olarak ve bu esaslar dairesinde yeniden kaleme alınmıştır.

İktisat encümeninin dördüncü muvakkat maddesi, üçüncü muvakkat madde olarak kabul edilmiştir.

İktisat encümeninin yedinci maddesi, dokuzuncu madde olarak kabul edilmiştir.

Bu kanunla vazedilen munzam istihlâk vergisi fevkalâde ahvalin icabından mümbais olup

bu hallerin izalesini mutaakırp kaldırılacağı tabii bulunduğundan, bu maksadı temin için evvelki kanunlara konulmuş ve bu lâyhaya alınmadığı görülmüş olan bir hüküm de onuncu madde olarak lâyhaya derecedilmiştir.

Hükümet teklifinin sekizinci ve dokuzuncu maddeleri on bir ve on ikinci madde olarak kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yücesk Reisliğe sunulur.

Bütçe En. Rs.	Rs. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	Tahsin Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Bolu
F. Öymen	N. E. Sumer	Dr. Zihni Ülgen
Bursa	Bursa	Diyarbakır
Dr. S. Konuk	A. Nevzat Ayas	Rüştü Bekit
Elâzığ	Giresun	İsparta
M. F. Altay	M. Akkaya	M. Karaağaç
İsparta	İstanbul	Kayseri
R. Ünlü	H. Ülkmen	F. Baysal
Kırklareli	Maras	Mardin
B. Denker	M. Bozdoğan	R. Erten
Muş	Ordu	Samsun
Ş. Ataman	H. Yalman	M. Ali Yörüker
Sinob	Sivas	Tokad
C. K. İncedayı	Remzi Çiner	H. N. Keşmir
Tunceli	Yozgad	Yozgad
M. Yenel	A. Sungur	S. İçöz
Zonguldak		
E. Erişirgil		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Şeker istihlâk vergisine ait 1718 ve 3101 numaralı kanunlara ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Memleket içinde istihsal olunan şekerlerden 25 . I . 1937 tarih ve 3101 sayılı kanuna müsteniden alınmakta olan istihlâk vergisine, kilo başına küp şekerde (417,5) ve kristal şekerde (400,5) kuruş zammedilmiştir. Bu vergi, 1718 sayılı kanunun 6 ncı maddesi mucibince tahsil olunur.

Munzam istihlâk vergisi, dahilî istihsal miktarına göre, 3101 sayılı kanunun 1 nci maddesinde yazılı tezyit veya tenzile tabi değildir.

MADDE 2. — Hükümetçe yabancı memleketlerden getirilecek veya getirtilecek şekerler, ithal mevkilerinde gümrük kapısındaki maliyetleriyle Türkiye şeker fabrikaları Anonim şirketine devrolunur.

İthal mevkilerinden memleket içindeki satış yerleri olan Eskişehir, Alpullu, Uşak ve Turhal fabrikalarına nakledilmeleri lâzımgelen şekerlerin devir, maliyet fiyatına, ithal mevkilerinden bu mahallere kadar olan nakliye masrafları da ilâve edilir.

Mezkûr şekerler satıldıkça, bu maliyetlerle satış bedelleri arasındaki fark adı geçen şirket tarafından Hazineye verilir.

MADDE 3. — Hükümetçe talimatnamesine tevfiikan kendilerine gıda maddeleri dağıtılacak olanlara tevzi ve tahsis edilecek şekerlerle Türkiye şeker fabrikaları Anonim şirketi tarafından pancar müstahsillerine prim olarak verilecek şekerlerden birinci maddeye müsteniden alınacak zam kilo başına küp şekerden (57,5) ve kristal şekerden (40,5) kuruş olarak tahsil olunur.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Şeker ve glikoz istihlâk vergisine ait 3101 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Memleket içinde istihsal olunan şekerlerden 3101 sayılı kanuna müsteniden alınmakta olan istihlâk vergisine kilo başına küp şekerde 417,5 ve kristal şekerde 400,5 kuruş munzam istihlâk vergisi konulmuştur. Bu vergi 1718 sayılı kanunun 6 ncı maddesi mucibince tahsil olunur.

MADDE 2 — Hükümetçe dış memleketlerden getirilecek veya getirtilecek şekerler ithal mevkilerinde sıf fiyatla Türkiye Şeker fabrikaları Anonim şirketine devrolunur. Ancak bu fiyata dizbarko masrafı yapılmış ise bu da ilâve edilir.

İthal mevkilerinden memleket içindeki satış yerleri olan Eskişehir, Alpullu, Uşak ve Turhal fabrikalarına nakledilmeleri lâzımgelen şekerlerin devir maliyet fiyatına, ithal mevkilerinden bu mahallere kadar olan nakliye masrafları da ilâve edilir.

Mezkûr şekerler satıldıkça, bu maliyetlerle satış bedelleri arasındaki fark adı geçen şirket tarafından Hazineye verilir.

MADDE 3. — Hükümetçe kanunların verdiği salâhiyete dayanılarak kendilerine gıda maddeleri dağıtılacak olanlara tevzi ve tahsis edilecek şekerlerle Türkiye Şeker fabrikaları Anonim şirketi tarafından pancar müstahsillerine prim olarak verilecek şekerlerden birinci maddeye müsteniden alınacak munzam istihlâk vergisi kilo başına küp şekerden 57,5 ve kristal şekerden 40,5 kuruş olarak tahsil olunur.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Şeker ve glikoz istihlâk vergisine ait 3101 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — İktisat encümeninin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3. — İktisat encümeninin 3 ncü maddesi aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Şeker ve glikoz istihlâk vergisi hakkındaki 3101 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Memleket içinde istihsal olunan şekerlerden 25 . I . 1937 tarihli ve 3101 sayılı kanuna müsteniden alınmakta olan istihlâk vergisine, kilo başına kesme şekerde dört yüz on yedi buçuk kuruş ve toz şekerde dör yüz kuruş yirmi para munzam istihlâk vergisi konmuştur.

Bu vergi 1718 sayılı kanunun altıncı maddesi hükmüne tevfikân tahsil olunur. Şu kadar ki Türkiye şeker fabrikaları Türk anonim şirketinin satış yerlerinde ihdas edeceği ve fabrikaların buldukları mahal varidat dairelerine bildirecekleri kendi bayilerine fabrikalardan veresiye gönderilen şekerlerin vergisi mezkûr bayilerce satılmasını mütaakıp tahakkuk eder ve satışın vukubulduğu tarihi takip eden ayın on beşinci günü akşamına kadar, şekeri göndermiş olan fabrika tarafından, bağlı olduğu malsandığma ödenir.

MADDE 2. — Hükümet teklifinin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — İktisat encümeninin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 4. — 1943 ve mütakıp senelerde pancar mubayaa fiyatlarının arttırılması zarureti hâsıl olduğu veya fevkalâde haller icabı olarak şeker maliyet fiyatında tezayüt husule geldiği Maliye ve İktisat vekâletlerince müştereken yaptırılacak tetkikat ile tebeyyün ettiği takdirde 1 ve 3 ncü maddelerde yazılı vergi miktarını münasip hadde indirmeğe İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 5. — 3101 sayılı kanunla glikozdan alınmakta olan istihlâk vergisine yapılacak olan zam miktarının tâyinine İcra Vekilleri Heyeti salâhiyettardır.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetçe şeker fiyatlarının arttırıldığı 16 . XI . 1942 tarihinde Türkiye şeker fabrikaları Anonim şirketi elinde mevcut olan 1942 kampanyasına ait şekerler tamamen satılmıya kadar birinci maddede yazılı zam, kilo başına küp şekerde (426,5) ve kristal şekerde (409,5) kuruş ve 3 ncü maddede yazılı zam kilo başına küp şekerde (66,5) ve kristal şekerde (49,5) kuruş olarak almır.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetçe şeker fiyatlarının arttırılmasından mütevellit ve T. C. Ziraat bank şubeleriyle mal sandıkları tarafından tahsil edilip mezkûr bankada toplanmış olan fiyat farkları Hazineye devrolunur.

İk. E.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5. — 3101 sayılı kanunla glikozdan alınan istihlâk vergisine kilo başına 155 kuruş munzam istihlâk vergisi konmuştur. İcra Vekilleri Heyeti halin icabına göre bu vergi miktarını münasip hadde indirmeğe salâhiyetlidir.

MADDE 6. — 4 ve 5 nci maddelerin verdiği salâhiyetlere istinaden şeker ve glikozdan alınan munzam istihlâk vergisinin indirilmesine Hükümetçe karar verildiği takdirde keyfiyet üç ay içinde Büyük Millet Meclisinin tasdıkına arz olunur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin 1 nci muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin 2 nci muvakkat maddesi aynen.

Mal. E.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen

MADDE 5. — İktisat encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6. — İktisat encümeninin 6 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin 1 nci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin 2 ncı muvakkat maddesi aynen

B. E.

MADDE 4. — Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihten sonra pancar mubayaa fiyatlarının arttırılmasına zaruret hâsıl olduğu veya fevkalâde haller icabı olarak şekerin maliyet fiyatında tezayüt husule geldiği Maliye ve İktisat vekâletlerince müştereken yaptırılacak tetkikatla tebeyyün etiği veya şeker satış fiyatlarının indirilmesine zaruret görüldüğü takdirde birinci ve üçüncü maddelerde yazılı vergi miktarlarını münasip hadlere indirmeğe İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 5. — 3101 sayılı kanunla glikozdan alınan istihlâk vergisine kilo başma yüz elli beş kuruş munzam istihlâk vergisi konmuştur. Zaruret görülen hallerde İcra Vekilleri Heyeti bu miktarı münasip hadde indirmeğe salâhiyetlidir.

MADDE 6. — İktisat encümeninin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Yabancı memleketlerden ithal veya memleket içinde istihsal olunan şekerlerden alınacak istihlâk vergisinin tahakkukunda sâfi sıklet esas ittihaz olunur.

MADDE 8. — 1718 sayılı kanunun yedinci maddesiyle 2785 sayılı kanunun dördüncü maddesi hükümleri 3780 sayılı kanunun mer'iyeti müddetince tatbik olunmaz.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümet teklifinin muvakkat birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetçe şeker fiyatlarının artırılmasından mütevellit olup Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasında toplanmış olan fiyat farkları Hazineye devrolunur ve 1942 malî yılı Muvazenei umumiye kanununun

Hü.

İk. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — 1942 senesi şeker kampanyası için Hükümetçe pancar fiyatlarına kilo başına iki kuruş olarak kabul edilmiş olan ve Şeker şirketince müstahsilere verilmesi lâzımgelen zam tutarı muvakkat ikinci maddede yazılı ve Hazineye devri muktazi meblâğdan mahsup edilir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin 3 nci muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4. — Glikozun alım, satımı ile iştigal edenler ve glikozu iptidai veya tâli madde olarak imalâtında kullanan sınıai müesseseler (Bununla 3843 numaralı kanunun 5 nci maddesinde yazılı müesseseler kas-tolunmuştur). Bu kanunun neşrini takip eden gün akaşına kadar, ticarethane, mağaza, depo, fabrika ve imalâthanelerinde, şube, acen-te ve komisyoncuları nezdinde bulunan malların cins, miktar ve sikletleriyle buldukları yerleri gösteren bir beyannameyi bağlı oldukları varidat dairesine vermeğe mecburdurlar

Bu kanunun neşri tarihinde ellerinde yüz kilodan az glikoz bulunanlar beyanname vermek mecburiyetine tabi değildir.

Bu beyannameler varidat dairelerince tetkik ve mükelleflerin kayıtlarıyla tatbik olunduktan sonra, bulunacak miktar üzerinden beher kiloda (135) kuruş munzam vergi tarholunur.

Müddeti içinde beyanname vermiyen veya mevcutlarını noksan gösterenler namına beyannamesi verilmiyen veyahut noksan gösterilen malların varidat dairelerince tesbit olunacak miktarı üzerinden vergi tarholunur ve

Mal. E.

B. E.

29 ncu maddesi mucibince varidat bütçesinde açılmış olan hususi fasla irat ve mukabili Maliye bütçesinde (pancar fiyat farkı karşılığı) namıyla açılacak hususi bir fasla tahsisat kaydedilir.

1942 yılı pancar mübayaa fiyatlarına Hükümetçe kilo başına iki kuruş olarak kabul edilmiş ve Türkiye şeker fabrikaları Türk Anonim şirketince müstahsillara ödenmekte bulunmuş olan zam tutarı, yukarıki fıkra mucibince Maliye bütçesinde açılacak hususi fasıldan adı geçen şirkete tediye olunur. fiyat farklarından hâsıl olan meblâğ kifayet etmediği takdirde bakiyesi işbu kanunun muvakkat birinci maddesi mucibince alınacak vergiler tahsil olundukça mukabili hususi fasla tahsisat kaydedilerek ödenir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4. — İktisat encümeninin 4 ncu muvakkat maddesi eynen

MUVAKKAT MADDE 3. — İktisat encümeninin muvakkat dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ha.

De. H.

MADDE 6. — 3828 sayılı kanunun 5 nci maddesi hükmiyle 29 . V . 1941 tarih ve 4041 sayılı ve 27 . V . 1942 tarih ve 4225 sayılı kanunlar mülgadır.

MADDE 7. — 1718 numaralı kanunun 7 nci maddesi 3780 numaralı kanunun meriyeti müddetince tatbik olunmaz.

MADDE 8. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 . XII . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artundkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
R. Peker		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
F. Engin		Dr. B. Uz

buna beş kat zam yapılır.

Mükellefler beyannamelerinde gösterdikleri miktara ait vergiye itiraz edemezler.

Bunun haricindeki miktar 3692 numaralı kanunun hükümlerine tabidir.

Tahakkuk eden vergi, kanunun neşrini takip eden 15 gün zarfında ödenir. Zamanında verilmeyen vergiler % 10 zam ile ve Tahsili emval kanununa tevfikân tahsil edilir.

MADDE 7. — 3828 sayılı kanunun 5 nci maddesiyle 4041 sayılı kanun ve 4225 sayılı kanunun 5 nci maddesi müstesna olmak üzere diğer maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 8. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 9. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 10. — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

MADDE 7. — İktisat encümeninin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 8. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen

MADDE 9. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen

MADDE 10. — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 9. — İktisat encümeninin yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanun 3780 sayılı kanunun tatbikine lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edildiği malî yılı takip eden yıldan itibaren mer'iyetten kalkar.

MADDE 11. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 12. — Hükümet teklifinin dokuzuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.